

Haymana - Polatlı Havzasındaki Çaldağ Kireçtaşının Petrolojisi

Naci GÖRÜR İ.T.Ü. Maden Fakültesi Jeoloji Kürsüsü

Havzada Haymana - Beyobası Formasyonları üzerinde uyumlu olarak gelen Monsiyen yaşlı Çaldağ Kireçtaşı Kartal Kırkkavak Formasyonları ile yanal ve düşey geçişler gösterir ve Kırkkavak Formasyonu ile de örtülür. Bej renkli, çokince - granül tane boyutlu, kötü - iyi boylanmalı ve genellikle düzenli tabakalı olan bu kireçtaşı % 35-50 allokem, % 60-45 ortokem ve yaklaşık olarak % 5 veya daha az terijen bileşenlerden oluşur.

Allokemlerin en önemlileri arasında pelitoid, kırmızı alg, foraminifer (çoğunlukla miliolid), mollüsk, meroan briyozoa ve yeşil alg gibi fosil parçaları ile az miktarda da oolitler yer alırlar. Pelitoidler çoğunlukla miliolid ve kırmızı alg kökenlidirler. Bunlar toplam allokemlerin yaklaşık olarak % 50'ni oluştururlar. Pelitoidlerden sonra % 35 ile en bol allokem olarak kırmızı alglar gelirler. Diğer taneler ise toplam allokemlerin ancak % 15'ni oluştururlar.

Allokemler arasında bağlayıcı madde olarak çoğunlukla kötü yıkanmış kalsit sporları ve mikrit bulunmaktadır. Bunlar içerisinde yer yer oldukça köşeli kuvars, feldspat ve kayaç parçalarından oluşan terijen bileşenlere de rastlanır.

Çaldağ Kireçtaşı içerisinde genel olarak alttan üstte doğru yedi altfasiyes ayırmak olasıdır. Bir karbonat platformu çökelleri olan bu altfasiyesler şunlardır :

- 1) Foraminiferli biyopelmiksparit - biyopelmikrit
- 2) Foraminiferli biyopelsparit - biyosparit
- 3) Algli - mollüsklü biyomiksparirudit - biyomikrudit
- 4) Oosparit
- 5) Mollüsklü litik biyomikrudit - biyomiksparirudit
- 6) Algli biyomikrudit
- 7) Globijerinli kumlu - killi biyomikrit.

Çaldağ Kireçtaşında görülen en önemli diyajenetik değişimler arasında mikrizasyon, çimentolanma, karstlaşma ve neomorfizma olayları sayılabilir.